

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku B. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o prawo do renty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 maja 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 września 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. adw. M. L. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w (...) 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem
wynagrodzenia nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
wnioskodawczyni z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, przy
czym kwotę tę należy podwyższyć o obowiązującą stawkę
podatku VAT.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 19 września 2013 r. oddalił apelację skarżącej wnioskodawczyni B. C. od wyroku Sądu Okręgowego w T. z 9 kwietnia 2013 r., oddalającego jej odwołanie od decyzji pozwanego odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Podstawę negatywnego rozstrzygnięcia stanowiły przepisy art. 12, 13, 57 i 58 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i

rentach z FUS oraz ustalenie, że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy, jednak nie ma wymaganego okresu ubezpieczenia.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej oparto na twierdzeniu, że jest oczywiście uzasadniona. W uzasadnieniu wskazano na regulacje z art. 217 § 1 i 2 k.p.c. W zakresie art. 217 § 2 k.p.c., że „dopuszczalna jest możliwość wniesienia spóźnionych twierdzeń i dowodów, gdy strona uprawdopodobni, że występują inne wyjątkowe okoliczności”. „Niewątpliwym jest, że w sprawie takie wyjątkowe okoliczności zaistniały co materializuje się w fakcie, że wnioskodawczyni mimo swojego stanu zdrowia psychicznego nie była przy ponownym rozpoznaniu sprawy reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, co ograniczało jej możliwość powołania wniosków dowodowych, podjęcia określonych czynności procesowych, a w szerszym kontekście ograniczyło jej „aktywność procesową” i możliwość należytej reprezentacji jej interesów. Znamienne jest, że jej stan zdrowia psychicznego stał się podstawą do orzeczenia częściowej niezdolności do pracy, tym samym Sąd Apelacyjny niewłaściwie zastosował art. 233 § 1 k.p.c. naruszając obowiązek wszechstronnego rozpatrzenia materiału dowodowego w sprawie. Ponadto nie można się zgodzić z twierdzeniem Sądu Apelacyjnego, że przedmiot wniosku dowodowego z zeznań świadka miał służyć zastępowaniu opinii biegłych w sytuacji, gdy odnosił się on tylko i wyłącznie do ustalenia faktów. Nie ulega wątpliwości, że opisane działania Sądu stanowią uchybienie mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, naruszają art. 233 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. oraz art. 217 § 2 k.p.c. i poprzez ich niewłaściwe zastosowanie co przesądza o oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazał zasadnej podstawy przysądu i dlatego nie został uwzględniony.

Zasadniczy mankament wynika z tego, że wniosek (także podstawa kasacyjna) poprzestaje na zarzutach naruszenia przepisów postępowania, co nie jest równoznaczne z oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej. Wszak nawet w przypadku rozpoznania zarzutów podstawy kasacyjnej, znaczenie ma kwalifikowane naruszenie przepisów postępowania, czyli gdy uchybienie im mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). O wyniku sprawy

decyduje prawo materialne, gdyż to ono wyznacza, jakie ustalenia faktyczne są w sprawie konieczne dla dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności i czy przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 217 § 3 i 227 k.p.c.). Podstawowa słabość wniosku polega więc na tym, że nie zarzuca naruszenia prawa materialnego, czyli nie wskazuje jaki wpływ na zastosowanie prawa materialnego miało naruszenie przepisów art. 217 § 1 i § 2, 227 i 233 § 1 k.p.c. Przepis art. 233 § 1 k.p.c. bezpośrednio odnosi się do oceny dowodów i ustalania faktów, stąd ze względu na regulację z art. 398³ § 3 k.p.c. w orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że nie może stanowić oparcia dla zarzutu procesowego skargi kasacyjnej. W konsekwencji również dla podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż w przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu a późniejszym rozpoznaniem podstaw kasacyjnych z ograniczeniem wynikającym z tego przepisu a także wobec związania ustaleniami stanu faktycznego, na którym oparto zaskarżony wyrok (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Z tych samych przyczyn taka sama ocena odnosi się również do art. 227 k.p.c., stanowiącego, że przedmiotem odwołu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Innymi słowy granicę ustaleń stanu faktycznego, a w tym przypadku ustalenia czy skarżąca była niezdolna do pracy w większym stopniu oraz czy miała wymagany staż ubezpieczeniowy, stanowi dwuinstancyjne postępowanie przed sądem powszechnym. Oceny tej nie podważają dalsze zarzuty wniosku, gdyż większe znaczenie ma inny przepis. Chodzi o art. 217 § 3 k.p.c., albowiem Sąd nie prowadzi każdego dowodu zgłoszonego przez stronę, jeżeli uzna, że sprawa została wyjaśniona dostatecznie do rozstrzygnięcia. Innymi słowy skarżąca nie zarzuca naruszenia art. 217 § 3 k.p.c., zgodnie z którym Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione. Na tym tle traci na znaczeniu zarzut naruszenia art. 217 § 2 k.p.c., skoro Sąd mógł uznać, że okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione. Na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych, które stanowią odrębny element skargi i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi do poznania. Oznacza to, że podstawa przedsądu, nawet ta szczególna z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinna być wskazana i wykazana we wniosku o przyjęcie

skargi na podstawie samodzielnej argumentacji, czyli bez odwoływania się do podstaw przedsądu.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach orzeczono na podstawie § 2 ust. 3, § 12 ust. 2, § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.